förprojekt

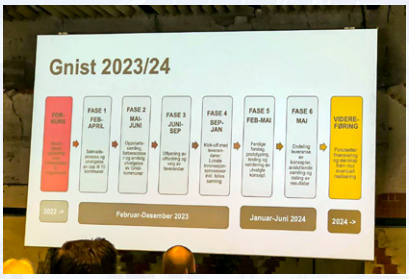
Utveckling av stadsrum

med konst som metod

2150
Havnivå når olde-
barna dine går på skolen

Gnist 2023/24
FASE 1
FEB-APRIL
FASE 2
MAI-JUNI
FASE 3
JUNI-SEP
FASE 4
SEP-JAN
FASE 5
FEB-MAI
FASE 6
MAI
VIDEREFØRING
2022 ->
Februar-Desember 2023
Januar-Juni 2024
2024 ->
PCVC

förprojekt

Utveckling av stadsrum

med konst som metod

1. Bakgrund och nuläge
2. Begränsningar
3. Mål
4. Genomförande (förslag)
5. Tidsplan

Bakgrund och nuläge

Aktivera och koppla samman planerade och pågående projekt med fokus på torget och hamnpromenaden. Förprojektet utgår från tidigare planer och projekt som GNIST, Den blå kulturbyen, Skrift på blau bunn, Torget, m fl.

Nuläge

Sedan millennieskiftet har många olika projekt genomförts och skapats i Sortland. I dagsläget så har några fallit i glömska, andra somnat in, vissa börjat signalera att de behöver ny energi för att komma tillbaka, med andra ord – det finns saker att göra.

Torget i Sortland fungerar idag inte som en samlingsplats där människor tycker om att mötas och vara på. Dagens utformning uppfyller inte de förväntningar som kan ställas på ett av stadens viktigaste offentliga rum angående funktion, estetik och innehåll. Platsen kommunicerar inte att det är en mötesplats, vilket gör att människor inte dras dit eller uppehåller sig där.
Torget är i slitet skick och ses som oattraktiv och nergånget.

Hamnpromenaden är idag i behov av att ”göras klart” aktiveras till ett naturligt gångstråk för boende längs med havet mitt i staden. Det finns ställen som behöver ses över ”fixas” och andra som är i ”halvt aktiverat” skick, med andra ord, det krävs en del arbete för att få till hamnpromenaden.

Den blå kulturbyen

Sortland är i sig ett konstverk med sina hus och belysning i olika blå nyanser, ett resultat efter en vild idé från Bjørn Elvenes 1998 - idag ingår den blå kulturbyen i turismsatsningen för hela Vesterålen.

Skrift på blau bunn

Författaren Lars Saabye Christensen som tidigare bodde i Sortland, var en av initiativtagarna för projektet ”blå stad”. Han engagerade unga i Vesterålen att skriva texter på de blå hus-väggarna i ett projekt som heter Skrift på blau bunn.

Sammanfattning och rekommendation

Vi har träffat och samtalat med utvalda gäster som har olika positioner i staden, vi har fått tydliga beskrivningar och bra överblick på många av de projekt som Sortland arbetat med. Detta har gett oss en bakgrundsbild där vi föreslår att utveckla Sortlands olika stadsrum med ”Konst som metod” för att göra stadens centrum mer attraktivt för boende och besökare.

Begränsningar

Förprojektets fokus ligger på Torget och hamnpromenaden, samt centrala platser mellan Kulturfabrikk och Strandgata som under Kulturfestivalen aktiveras. Inom detta centrala område föreslår vi en promenadslinga med konstverk, aktiviteter och upplevelser.

Mål

är att knyta samman olika (tidigare) projekt och att stimulera stadsrummet med ”Konst som metod”. Genom kreativa workshops och ”göra själv-stationer” vill vi skapa ett Kulturstråk genom centrala Sortland; boende och besökare möter spännande Konstverk som ‘gnuggar av sig’ AKTIV ENERGI, förbereder starten till en ny attityd med Sortlands invånare - att upptäcka sin närmiljö på nytt genom andra vinklar och perspektiv.

Det känns viktigt att ta tag i upprustningen av Torget - en naturlig samlingsplats dit människor gärna vill gå, samlas, stanna upp och känna in.
Mål är att efter alla åren där torget inte renoverats nu äntligen skapa ett attraktivt offentlig rum för stadens invånare - en spännande mötesplats där man känner att staden har en ny puls.

Upplevda problem och mål

I förprojektet har vi kommit fram till att innan den permanenta skulpturen kan placeras på torget behöver torget renoveras, torget är i slitet skick. Utformning föreslås ske i samspel mellan landskapsarkitekt, konstnärsduo Aguirre & Jonnson, Sortland Kommun och GAIA.

Torgets problemformulering - bilen dominerar
Dagens trafiksituation runt och på torget prioriterar biltrafiken framför fotgängare och cyklister - människors rörelse får rätta sig efter detta.
Ett av huvudproblemen med torget är således att det inte är en plats för mänsklig aktivitet. Bilparkeringarna är mycket väl använda, men de har negativ påverkan på platsen. Den bidrar till mycket trafik på och runtomkring torget med buller och avgasutsläpp som skapar otrygghet.

Brist av belysning och grönområden - torget kan därför upplevas som dunkelt och otryggt, inte tillgängligt för alla. Markbeläggningen på torget är i behov av upprustning efter alla år där inget åtgärdats.

Icke inbjudande och aktivitetslöst
Torget erbjuder bara ett fåtal sittplatser under begränsad tid av året och förutsättningarna för att människor ska stanna upp och vistas på platsen är därför mycket små.

Torget i sig saknar estetiska kvaliteter och element som tilltalar våra sinnen. Det råder brist på saker att betrakta, göra. På grund av torgets innehållslösa utformning saknas en känsla av identitet, torget upplevs därför som en öde plats som man går obemärkt förbi.

Torget är i behov av Markarbete, Belysning, Sittplatser och gröna områden.

Hamnpromenaden

År 2022 påbörjades arbetet med att vända staden åter mot havet genom GNIST-projektet. Havet är det viktigaste naturelementet, en pulsåder för Sortland. Idag erbjuder Hamnpromenaden stadens invånare och besökare en ”halv upplevelse”.

Mål är att fortsätta utvecklingen av hamnpromenaden med upplevelser (både temporära och permanenta) genom estetiska inslag samt informationspunkter. Skapa ett tydligt gångstråk längs vattnet och i centrum för stadens invånare och besökare som t ex besökande ”Hurtigruttare”.

Den blå kulturbyen

Många av stadens blå fasader har efter alla år tappat sin glans och behöver fräschas upp, men det finns fortfarande ouppklarade frågor om rättigheter över ”den blå paletten” vilket gör att fastighetsägare inte kan utföra målning på rätt sätt, detta är något som Sortland Kommun behöver ta tag i.

Mål är att stadskärnan och fastigheter längs hamnpromenaden fortsätter att använda den blå färgpaletten för att stärka ”Den blå kulturbyen” Sortlands identitet och varumärke.

Skrift på blau bunn

Idag finns många texter på väggar och fasader i centrum, även de har blivit slitna och trötta. Texterna är skrivna på norska, besökare och invånare med ”mindre språkkunskap” kan inte njuta av alla fina ord som finns att läsa runt om i staden.

Mål är att renovera, synliggöra med delvis nya metoder och möjligheter. Förslag är att det bör finnas engelsk översättning bredvid utvalda texter, eller genom en APP / QR-kod eller på något annat vis. Fördel med översättning är att besökare blir nyfikna och att man vill börja leta efter fler.

Nya texter behöver tillkomma, en idé är genom DKS (den kulturelle skolesekken) där en kulturarbetare tillsammans med en skolklass arbetar fram nya texter, som sedan genom nya material och tekniker installeras runt om i blå byen (både temporärt och permanent) kan även integreras i KonstFestivalen.
Skrift på blå bunn - ett projekt som behöver startas upp för att sedan fortgå.

Förslag till planering för det fortsatta arbetet

För att genomföra åtgärder av Torget och nå målet att aktivera samt göra centrum stimulerande behövs flera aktiviteter. En strategi där både långa och korta MÅL fastställs för att skapa ett nytt vitalt MIND SET för och med Sortlands invånare.

Den långa målet är att prioritera renovering av Torget som central mötesplats med ett permanent konstverk. Detta bör göras i ett samarbete med en landskapsarkitekt och konstnärsduon Aguirre & Jonnson. Renovering av torget beräknas till 3-4 år för att:

- Ge prioritet till fotgängare.
- Parkeringar bör regleras runt torget. Den körbara delen av torget förminskas. Vinsterna av minskad trafik på torget är en säkrare miljö och mer plats för människor att vistas på.
- Vara tillgängligt och lättåtkomligt för alla, torgets markbeläggning behöver rustats upp med variation för att öka tillgänglighet och väcka attraktivitet för invånare och besökare.
- Erbjuda sittplatser året runt som ger möjlighet till att stanna upp en stund.
- Erbjuda trygg och behaglig vistelse med ny belysning
- Plantering av träd som hjälper till att fånga upp vind över torget.
- Med konst blir torget ännu mer inbjudande och tilldragande.

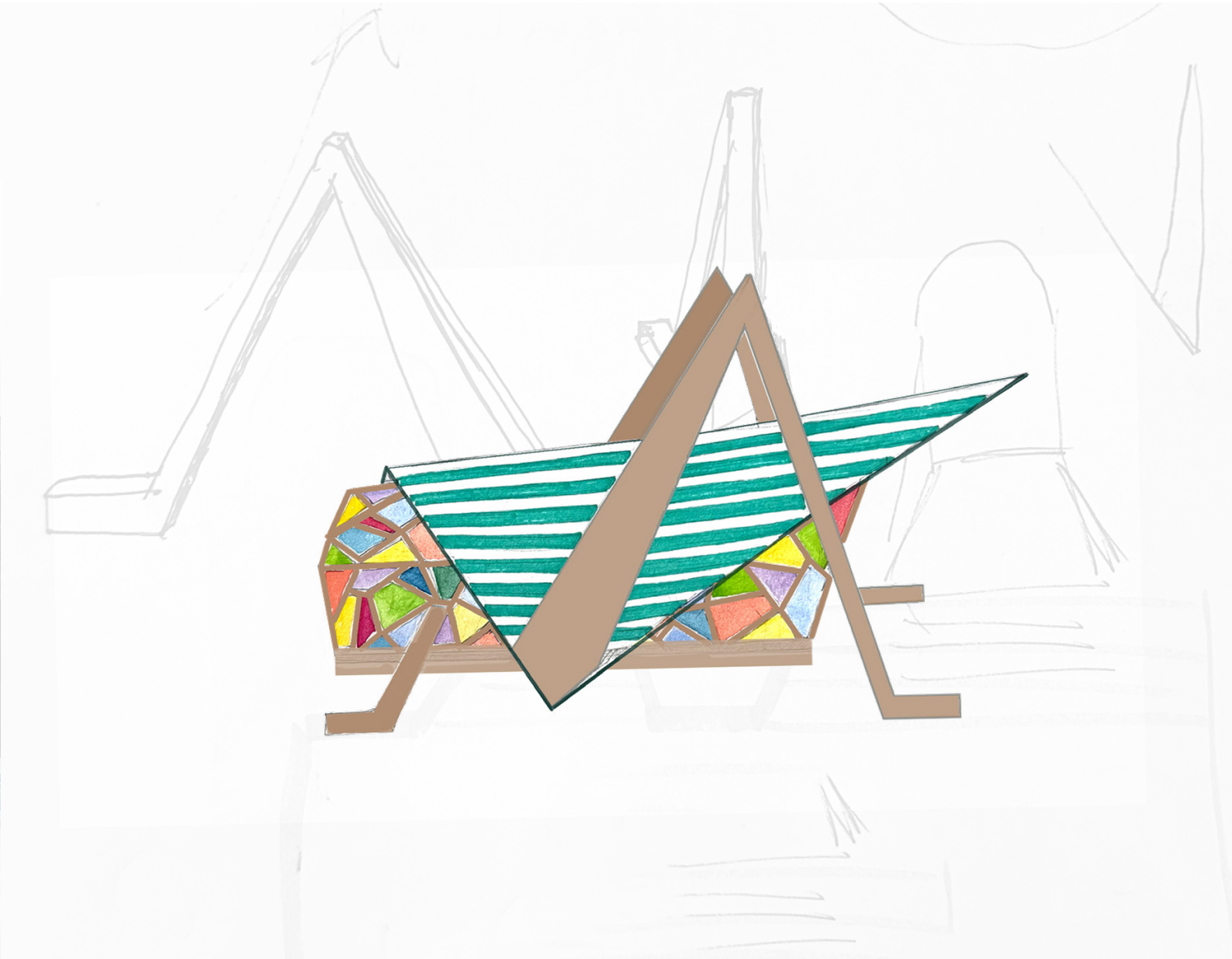

Permanent konstverk

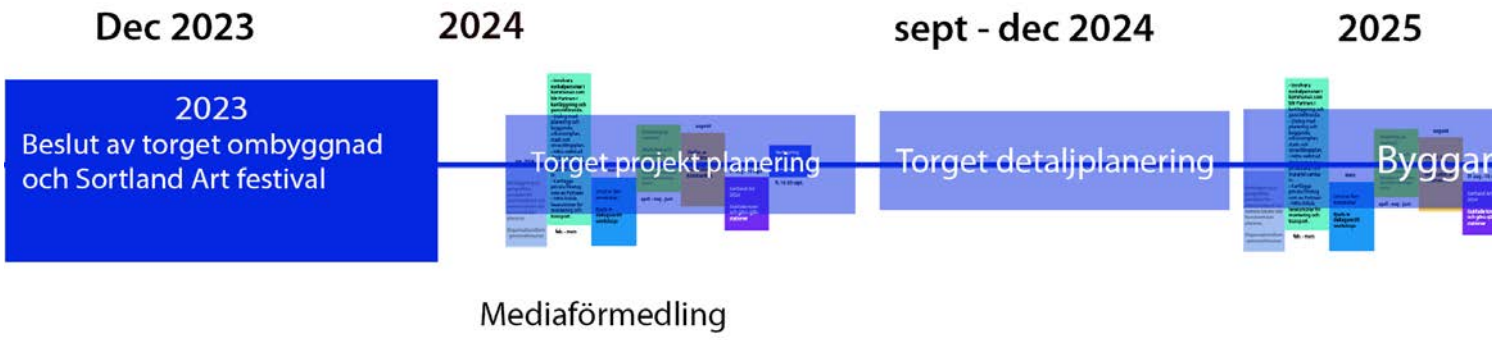
Vi föreslår ett konstverk som vi känner att det passar in i landskapet kring torget - en skulptur med många möjligheter.

Fasaden består delvis av transparenta partier som understryker koppling mellan ute och inne. Kvällstid under de mörkare årstiderna kommer skulpturen att lysa. Kroppens form har funnit inspiration från bergen och havet runtomkring. Skulpturen har formen av en (stiliserad) gräshoppa där huvudet är ett rum som man kan gå in i - en ny mötesplats.

Platsen för skulpturen är den nedre delen av torget, med huvudet till havet och fjällen. När man går in i kroppen (rummet) kan man se landskapet genom delvis kolorerade fönster som samtidigt ger en färgupplevelse inuti gräshoppan

Tidsöversikt

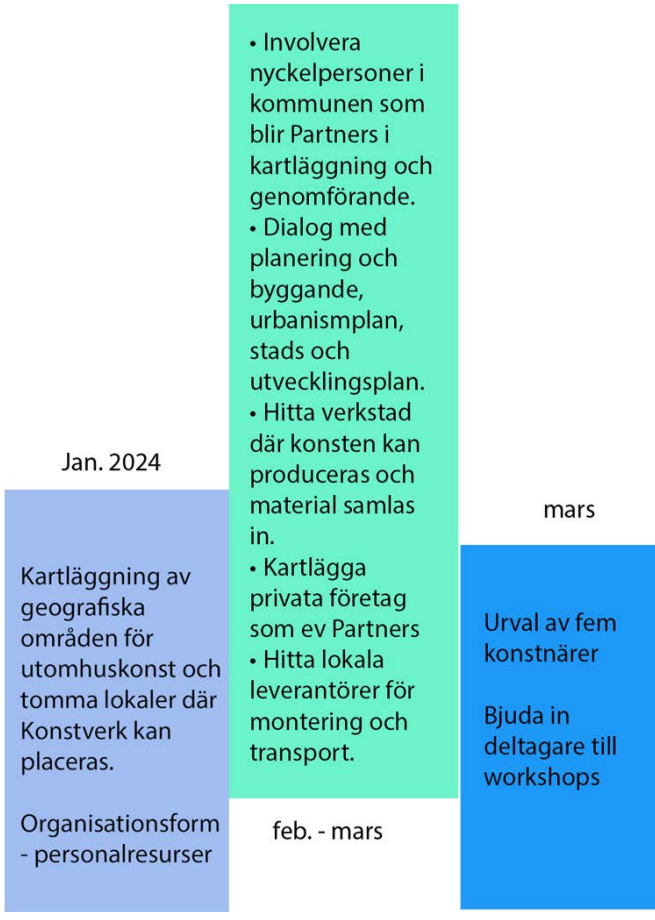
Torget - problemformulering

Dagens trafiksituation runt och på torget prioriterar biltrafiken framför fotgängare och cyklister, människors rörelse behöver rätta sig efter bilarnas dominering.

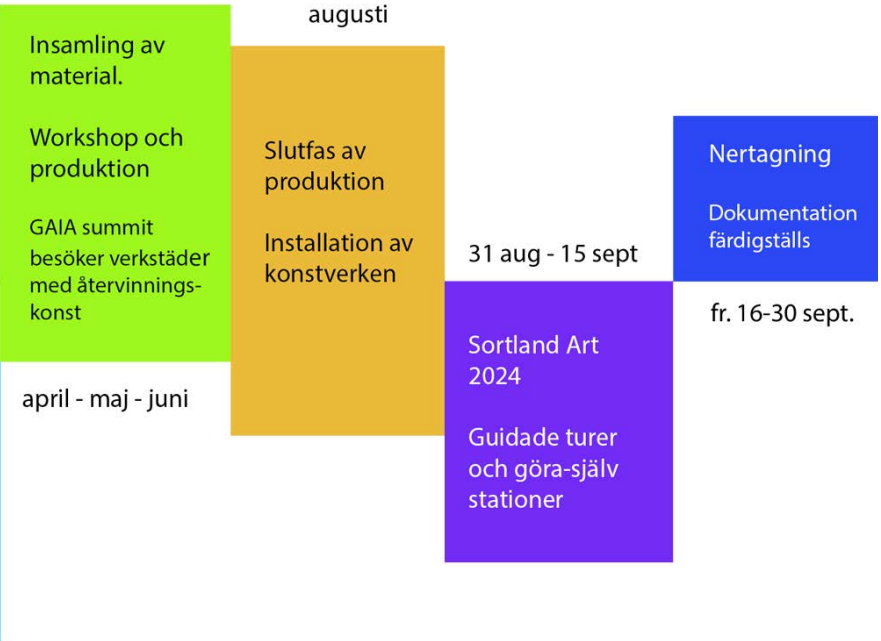
Ett av huvudproblemen med torget är således att det inte är en plats för mänsklig aktivitet. Bilparkeringen är mycketväl använd, men den har negativ påverkan på platsen. Den bidrar till mycket trafik på och runtomkring torget med buller och avgas-utsläpp som skapar otrygghet.

Brist av belysning och grönområden, torget kan därför upplevas som dunkelt och otryggt. Inte tillgängligt för alla. Markbeläggningen på torget är i behov av upprustning på grund av alla år där inget åtgärdats.

Torget erbjuder bara ett fåtal sittplatser under begränsad tid av året och förutsättningarna för att människor ska stanna upp och vistas på platsen är därför mycket små - i cke inbjudande och aktivitetslöst.

Prioritet till fotgängare

Förslag är att parkeringarna runt torget regleras. Den körbara delen av torget måste förminskas. Vinsterna av minskad trafik på torget är en säkrare miljö och mer plats för människor att vistas på.

Vara lätttillgängligt för alla.
- Torgets markbeläggning behöver rustats upp med variation för att väcka attraktivitet och öka tillgängligheten för invånare och besökare. Erbjuda sittplatser året runt skapar möjlighet att slå sig ned och att betrakta.

Med en ny belysning skapas en trygg och behaglig vistelse. Plantering av träd hjälper till att fånga upp vinden.

Med en skulptur blir torget mer inbjudande och tilldragande. Skulpturens form består delvis av transparenta partier som kopplar ihop ute och inne.

Under kvällar och årets mörkare del kommer skulpturen att lysa.

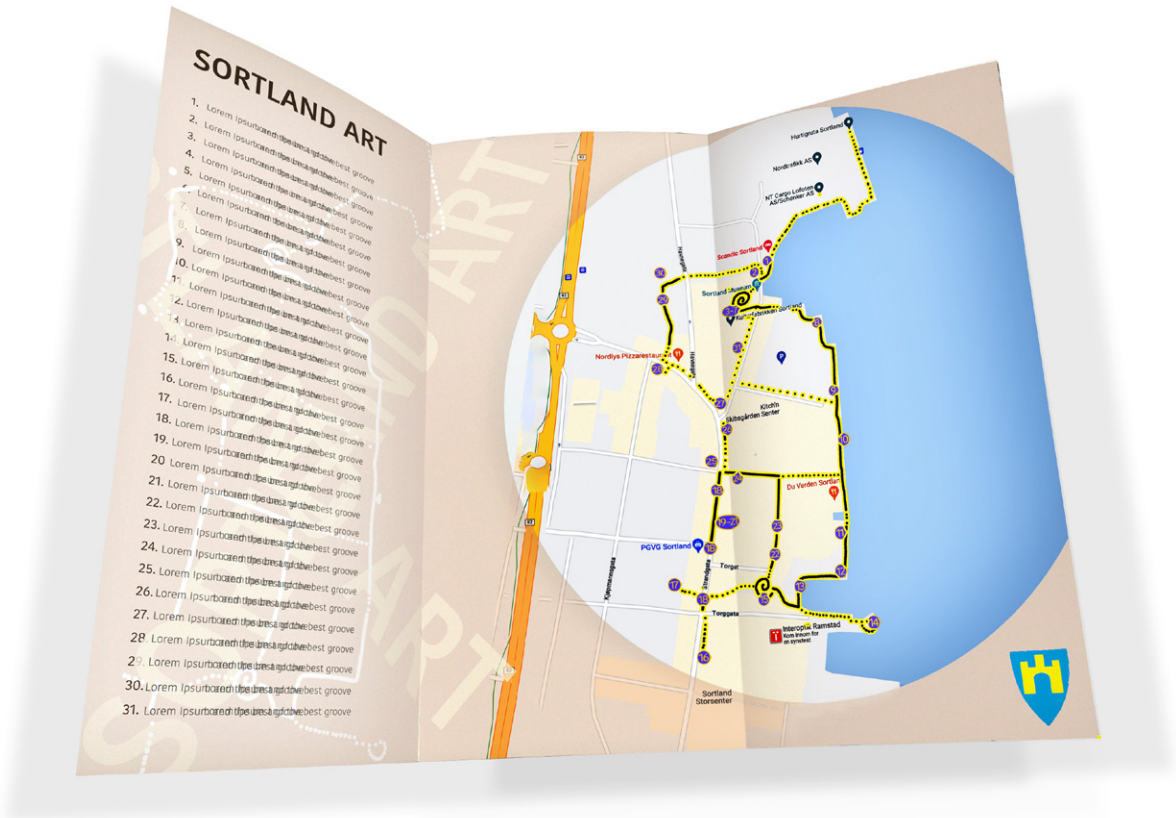
Närliggande mål

- vi föreslår följande aktiviteter för att uppnå specifika mål.

En årlig KonstFestival

som förändrar stadens centrum med temporära konstupplevelser som delvis skapas av Sortlands invånare i olika workshops med ledning av professionella konstnärer. Vi, Aguirre & Jonnson kommer att arbeta som konstnärliga ledare, med uppgiften att driva innehåll och aktiviteter med högt konstnärligt värde.
SORTLAND ART - ett av Sortlands bidrag till BODØ 2024

Besökare erbjuds en upplevelsevandring mellan Kulturfabrikk och Torget med konstverk och ”göra själv-stationer” med möjlighet att gå längs med havet eller genom olika gator i centrum.

SORTLAND ART

Konstfestivalen produceras tillsammans med och för Sortlands invånare och besökare till staden. Vi föreslår som första steg för att aktivera centrum och vända staden åter till havet att redan 2024 i samspel med kulturhuvudstadsåret BODØ 2024 genomföra den första KonstFestivalen i Sortland.

Varför

Engagemang i konstaktiviteter bidrar till personlig och social utveckling, hjälper människor att må bättre, bli friskare - bygga nya färdigheter och kunskaper.

• Personliga fördelar inkluderar förbättrad kommunikation; planering och organiseringsförmåga, ökad kapacitet att samla in, organisera och analysera information, vilket förbättrar problemlösning och ger en ökad känsla av personlig effektivitet och handlingskraft.

• Sociala fördelar inkluderar förbättrade kontakter och nätverk, starkare känsla för platsen där man bor - identitet och historia. Medskapande konstprojekt för människor samman, även de som inte är engagerade i konstruktiva sociala aktiviteter.

• Främjar förtroendet mellan deltagare och ökar deras generella förtroende till andra.

• Banar väg för kollektiv effektivitet och medborgerligt engagemang, skapar en källa till stolthet för invånare - både deltagare och icke-deltagare, vilket stärker vidden av individers sociala nätverk.

• Medskapande konstprojekt informerar, inspirerar, mobiliserar - motverkar negativa effekter, skapar samhällsförändring genom att främja personliga och kollektiva uttryck.

• Ökar självförtroende och ambitioner individuellt, skapar socialt kapital och starkare relationer mellan samhälle och politik.

Festivalplanering - förberedelse för genomföring

- Kartläggning av geografiska områden för utomhuskonst och tomma lokaler där konstverk kan visas.
- Involvera nyckelpersoner i kommunen som blir partners i kartläggning och genomförande.
- Dialog med planering och byggande, urbanismplan, stadsutvecklingsplan.
- Hitta verkstad där konsten kan produceras och material samlas.
- Kartlägga privata företag som kan bli Partners.
- Hitta lokala leverantörer för montering och transport.
- Organisationsform - personalresurser.
- Samarbete med lokala konstnärer.

Konstverkstad = en mötesplats

Här kan man testa att skapa med olika material - drop in verkstad

Exempel vad som kan skapas
till en KonstFestival med tema:
ÅTERVINNINGSKONST

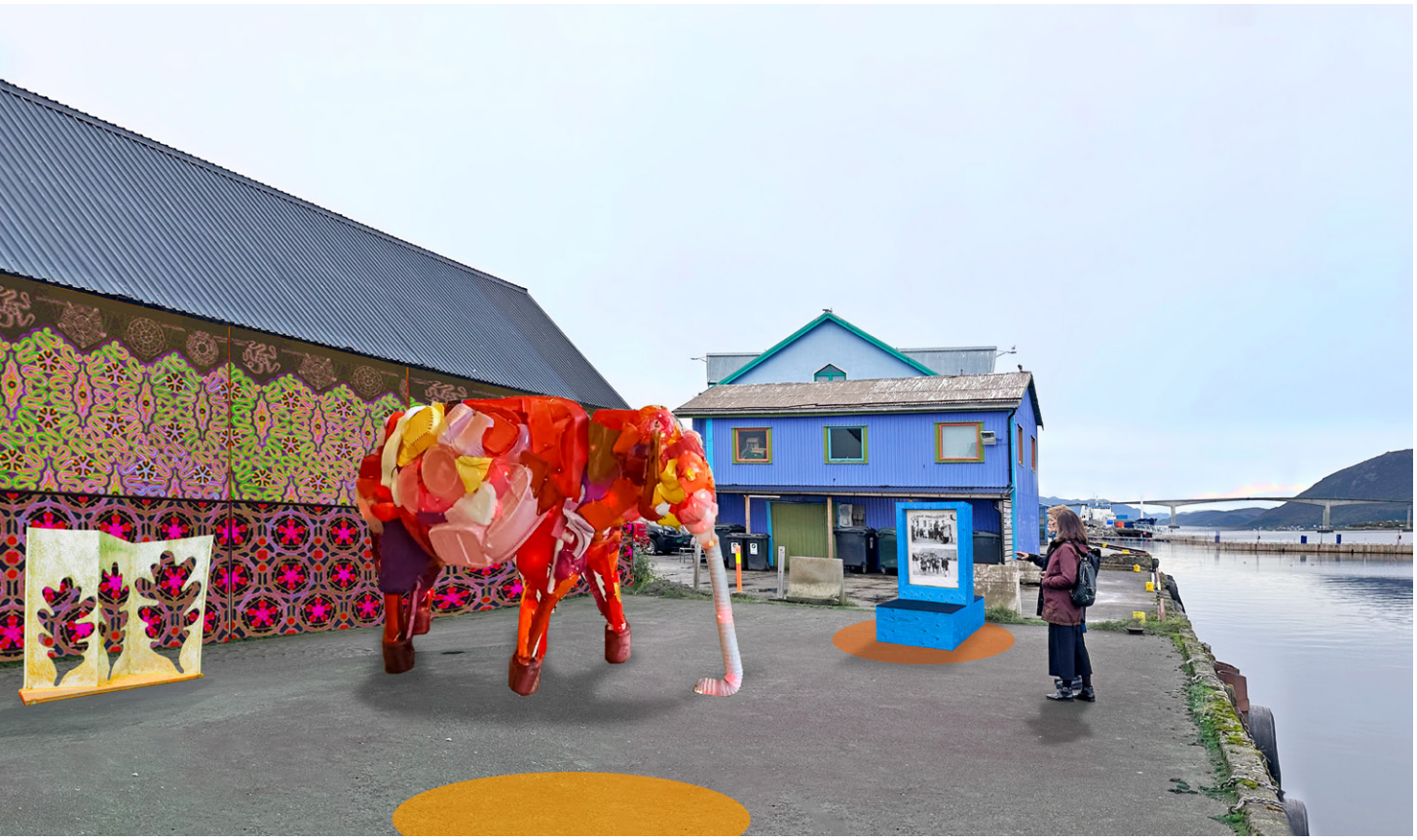

BURGER KING

2150

NORD
Sone
SpareBank 1 Nord-Norge

“göra själv stationer”

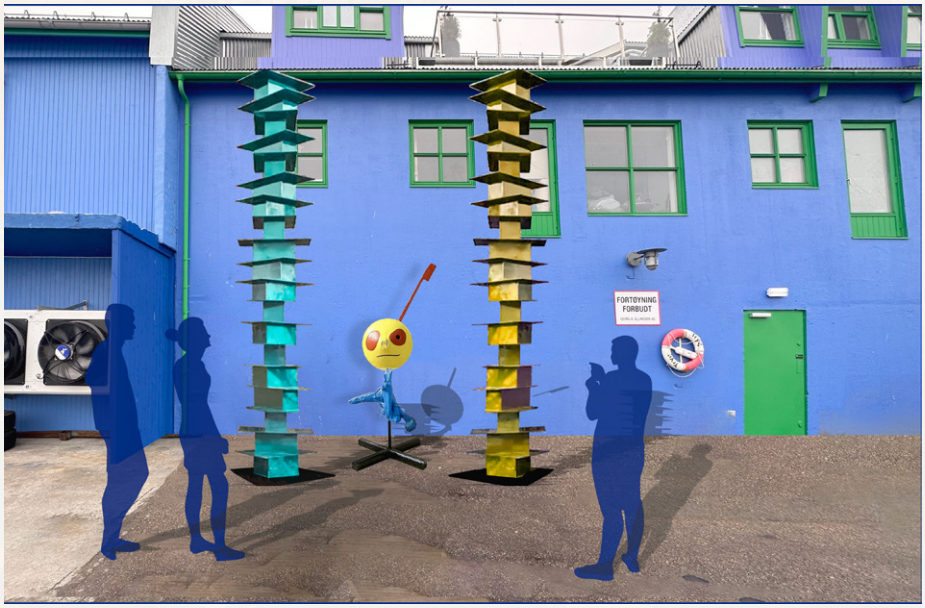

FORTØYNING
FORBUDT

Hamnpromenaden

Mål är att färdigställa promenaden mellan Kulturfabrikk och Torget med attraktiva och ”vädervänliga” sittplatser och konstupplevelser, t ex skapa den första (sittkuben) som kom fram genom GNIST projektet. Här har GAIA också möjlighet att samarbeta och synliggöra klimatsmarta lösningar samt göra olika info-upplevelser med t ex Augmented Reality verk.
En bro mellan uteserveringen och sista biten innan torget behöver verkställas för att göra hamnpromenaden sammanhängande. Strandgata och centrala delar mellan Torget och Kulturfabrikk aktiveras med konstverk och ”göra själv-stationer” i förslagsvis tomma lokaler.

Skrift på blå bunn

Vi föreslår en upparbetning (renovering) av befintliga texter, men även ett nytt ’skriftprojekt’ (förslag är elever i klass 9 genom DKS). Skapa nya texter som placeras i centrum på olika vis, t ex ett gemensamt verk som visas under konstfestivalen. Annan idé är att en grupp (gärna äldre) gör urval av vilka texter som renoveras på ett mer beständigt sätt, (t ex laserskära i metall eller akrylglas med belysning på olika vis.

Mål är att skapa en större och mer nyanserad upparbetning av Skrift i blå bunn, några texter lyfts fram andra stannar ’lite osynliga, så att intresserade behöver gå runt och leta efter orden.

Texterna bör översättas på engelska, ev. med QR-kod för andra språk.
Efter ett tag skapas en vandringskarta, en (APP) där besökare kan ”promenadleta” efter ord på väggarna i staden.

Sommaren 2024

för att nå önskad effekt under 2024 föreslås en temporär skulptur på torget som står kvar under sommar och hösten. Parallellt genomförs konstworkshop för att skapa konstverk med en blandad grupp av unga och vuxna, tillsammans är planen även att piffa till och fräscha upp delar av torget
- konst som drivkraft.

Att involvera Sortlands invånare i dessa planer är avgörande för korrekt, lyhört och inkluderande beslutsfattande.

Konstverken som skapas kommer att ha en dynamisk och öppen karaktär som bygger på interaktion och medskapande, konst som mötesplats. Stadsrummet behöver nya platser där människor kan agera och möta varandra.

Permanent skulptur på Torget

The great Jumper

Våra konstverk skapas utifrån platsens specifika egenskaper.
Vi tar hänsyn till beställaren / publiken / besökarna.
Vi lägger stor vikt på de konstnärliga uttrycken och deras samverkan med plats och användarnas önskningar.

Att fånga uppmärksamhet och ge ny identitet är något vi tycker är viktigt, i våra materialval resonerar vi kring faktorer som kan påverka miljön.

Vi har samlat intryck från olika personers önskningar som vi träffat under våra besök i Sortland, saknaden av mötesplatser, som gärna är lite speciella. Efter att vi samlat många intryck bestämde vi oss för att skapa en skulptur som “kan äga rummet” vara en symbol för platsen:
The great Jumper

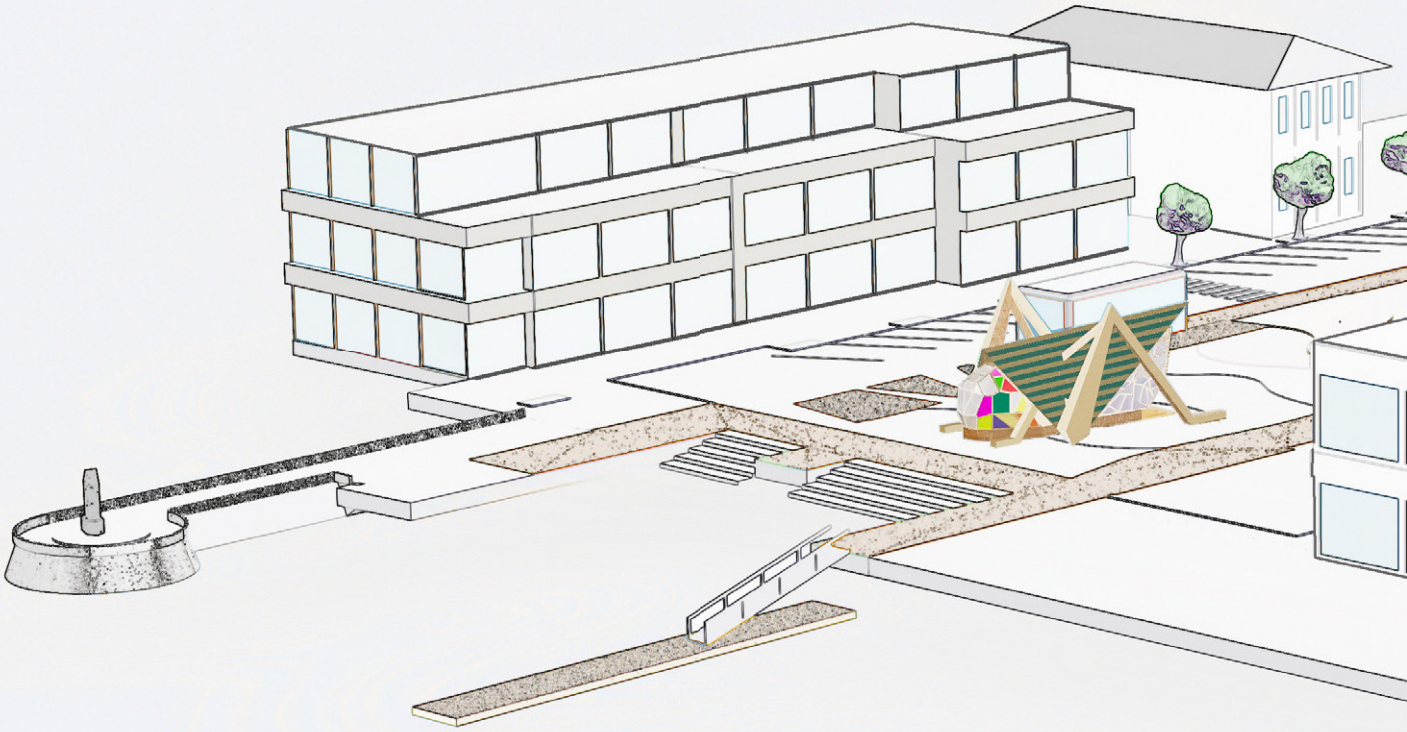
Skulpturens form är en abstraherad gräshoppa, kroppen har två olika rum, ett som är öppet som en scen, det andra kan man gå in i, här erbjuds man utsikt till omkringliggande stad och landskap. Den här delen kan används som utställningsplats för temporära eller fasta visningar. En skulptur där formen delvis består av glaspartier som skapar samspel mellan ute och inne.

En plats för avkoppling och inte minst en förlängning av varma dagar. Rummet kan användas för utställningar, skolprojekt, andra informationer eller till konserter & teater i mindre format.

Under kvällar och mörkare årstider kommer skulptur att lysa, skulpturen får LED-ljus. Sittplatserna är delvis uppvärmda under vinterhalvåret, här ska man kunna ladda sin mobil.

Vi vill bjuda in till att sätta sig ner, uppleva torget, människorna och den storslagna naturen. Sortland - en diamant som bara behöver poleras.

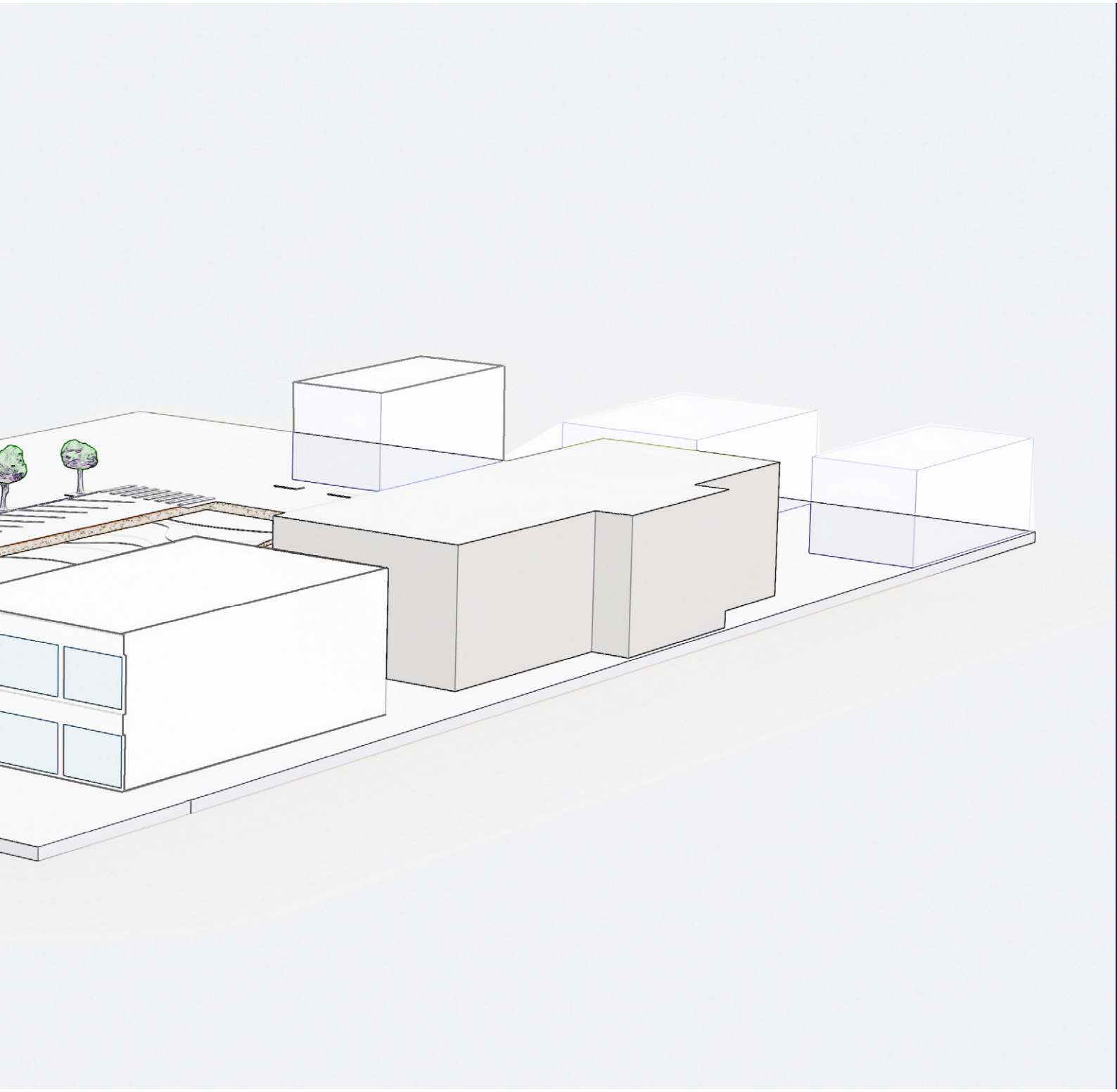

Klicka här

Skulpturen på torget / 3D skiss

Password: GILABASE04

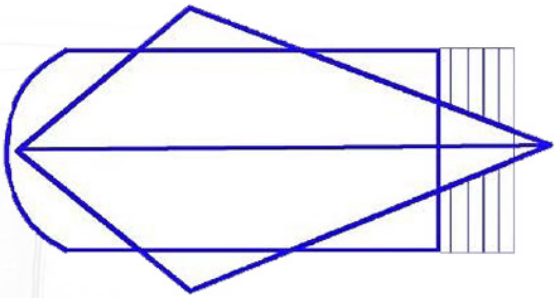

Klicka här

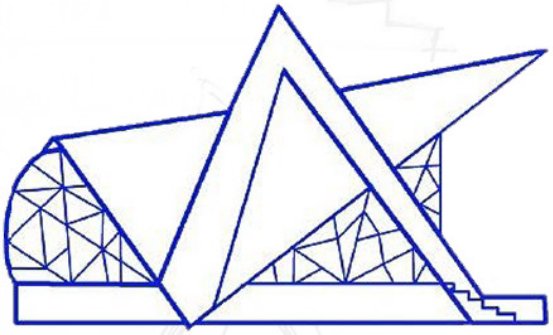
Skulptur solo / 3D skiss

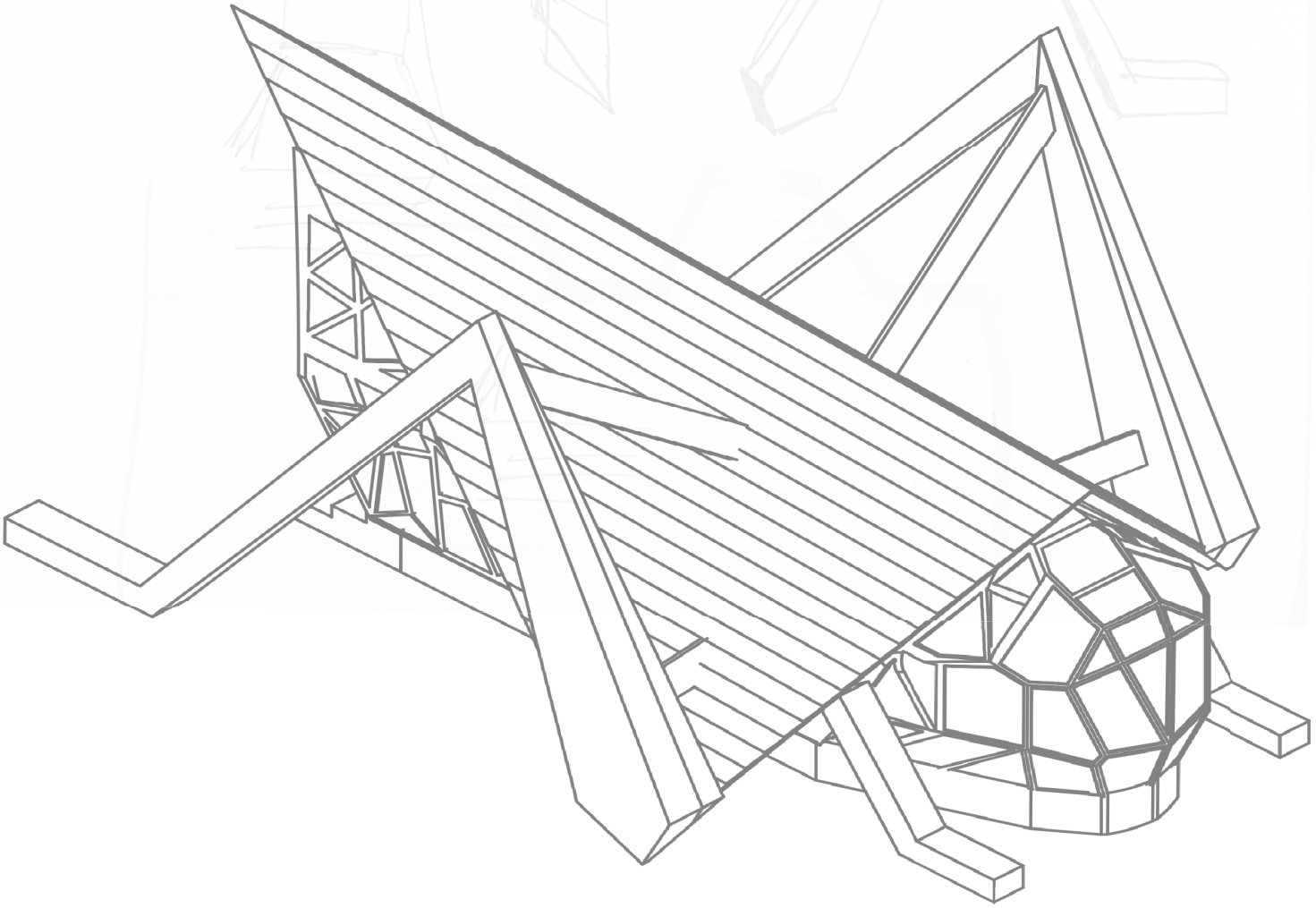
Password: GILABASE03

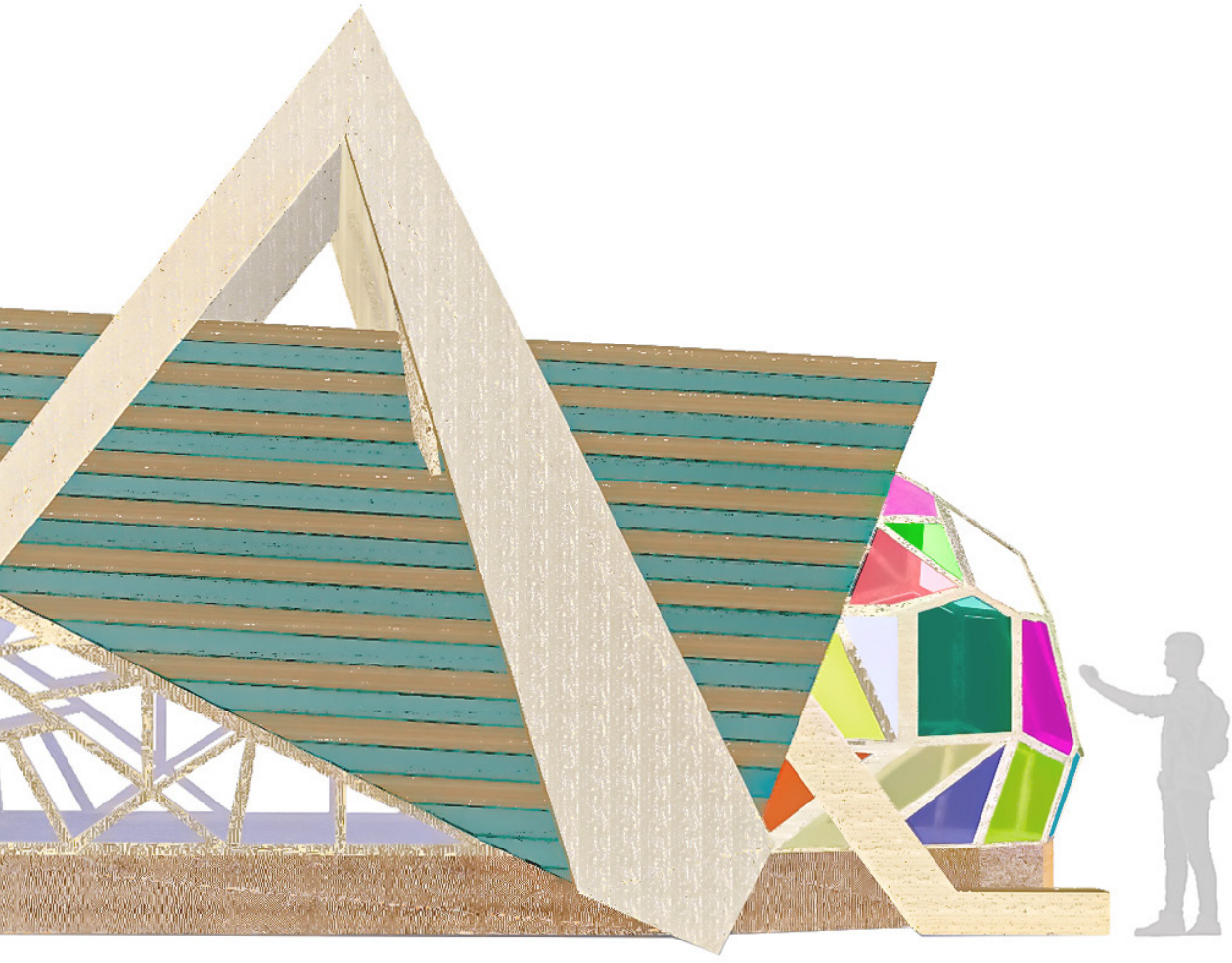
Material

Trä är ett mycket tåligt material, träbyggnader kan stå i flera hundra år. Trä har bra hållfasthet och exponerat trä erbjuder en fin yta samtidigt som den är robust över tid. Trä har bra lufttäthet och innehåller inga farliga ämnen. Det ger hälsosamma byggnader att vistas i.

Hammerglass är en åldersbeständig polykarbonatskiva som är 300 gånger starkare än glas och extremt krosstålig. Man får inte förväxla Hammerglass med vanligt polykarbonat (PC).

Ytbehandlingen säkerställer motstånd mot de flesta kemikalier samt ett UV-skydd på 99,96%, vilket innebär att skivan inte blir grumlig, blekt eller på annat sätt ändrar sin optiska kvalitet över tid. Hammerglass bidrar inte till spridning av brand vid brand.

Effektiv mot inbrott och vandalism, ändrar inte byggnadens arkitektur, dvs. skulpturen. Godkänd upp till säkerhetsklass P8B.

Om gräshoppan

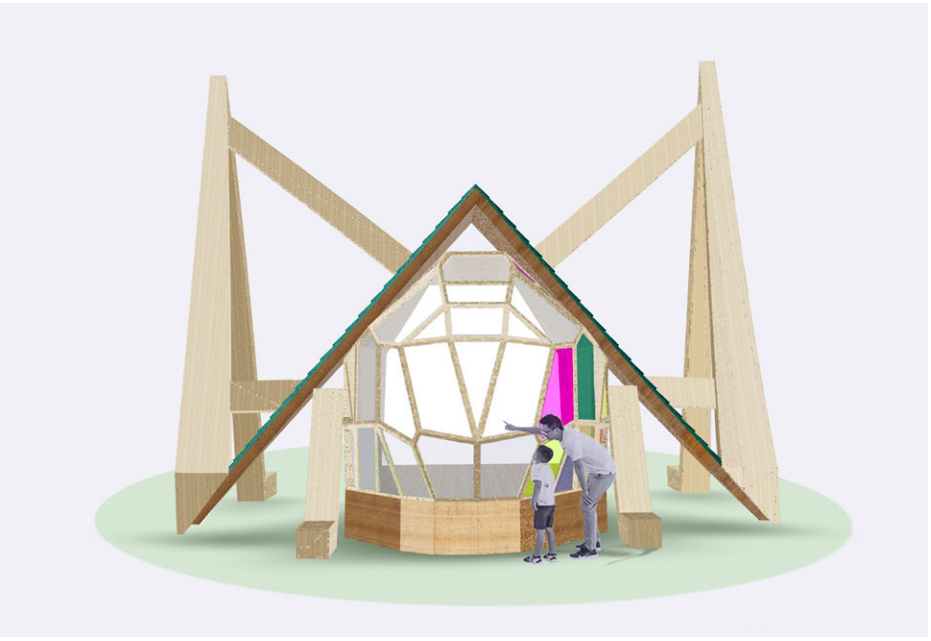
Gräshoppor är kända för sina vackra färger och karaktärsfyllda vibrationer, de är bland de äldsta insekterna som finns på jorden och går tillbaka cirka 250 miljoner år. De är uppskattade för sin symboliska andemening som härstammar från deras unika egenskaper.

Gräshoppan kan bara hoppa framåt, inte bakåt eller i sidled. Den är symbol för lycka på många platser i världen. Den har förmågan att koppla samman och förstå ljudvibrationer och har på så vis blivit sinnebild för den inre rösten.

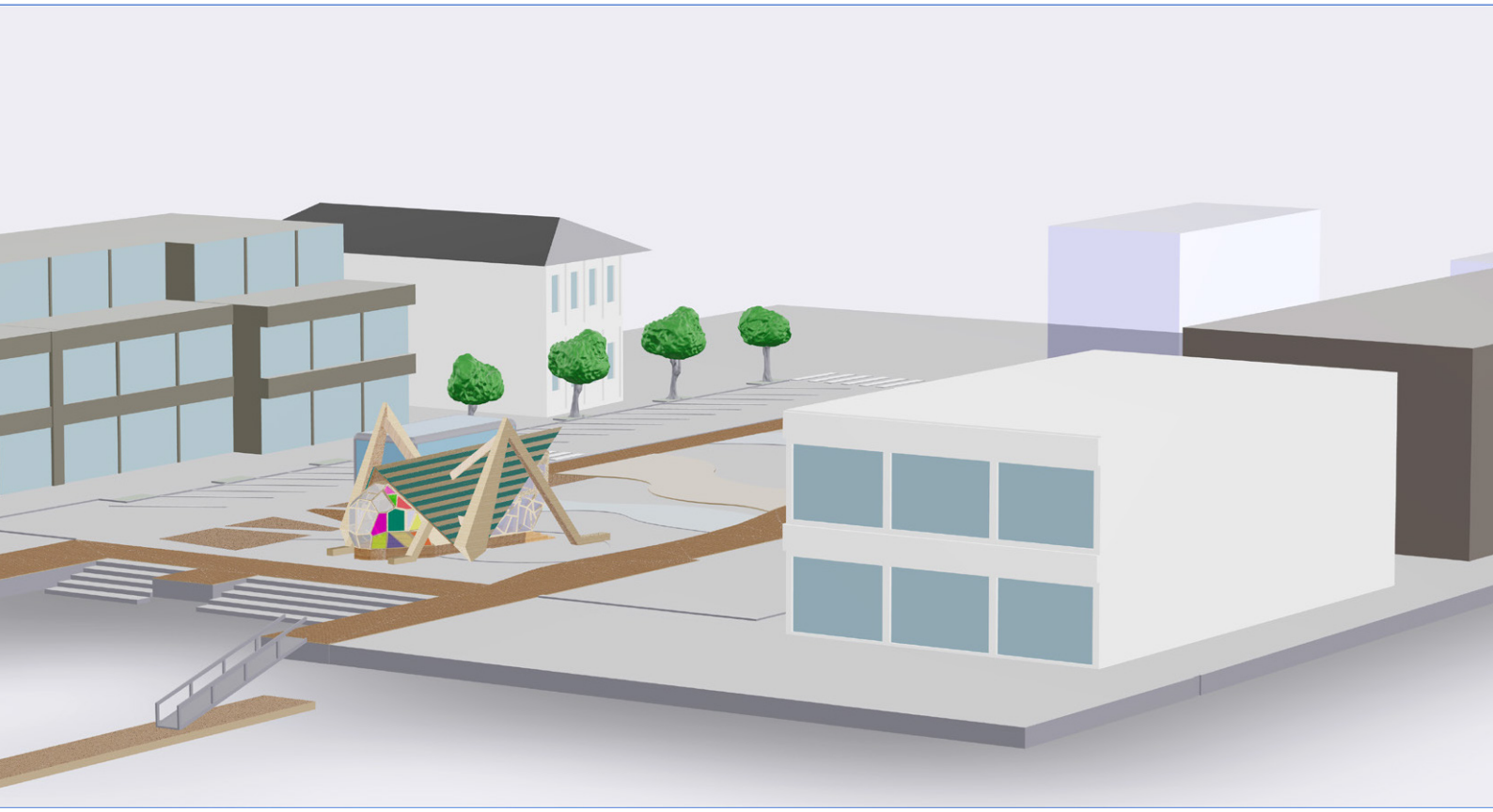
När en gräshoppa dyker upp kan det vara att den vill bekräfta att du tar rätt steg för att gå framåt i din nuvarande situation. Eller så kan det vara att den säger till dig att gå vidare, gå framåt och ”hoppa” förbi det som hindrar er.

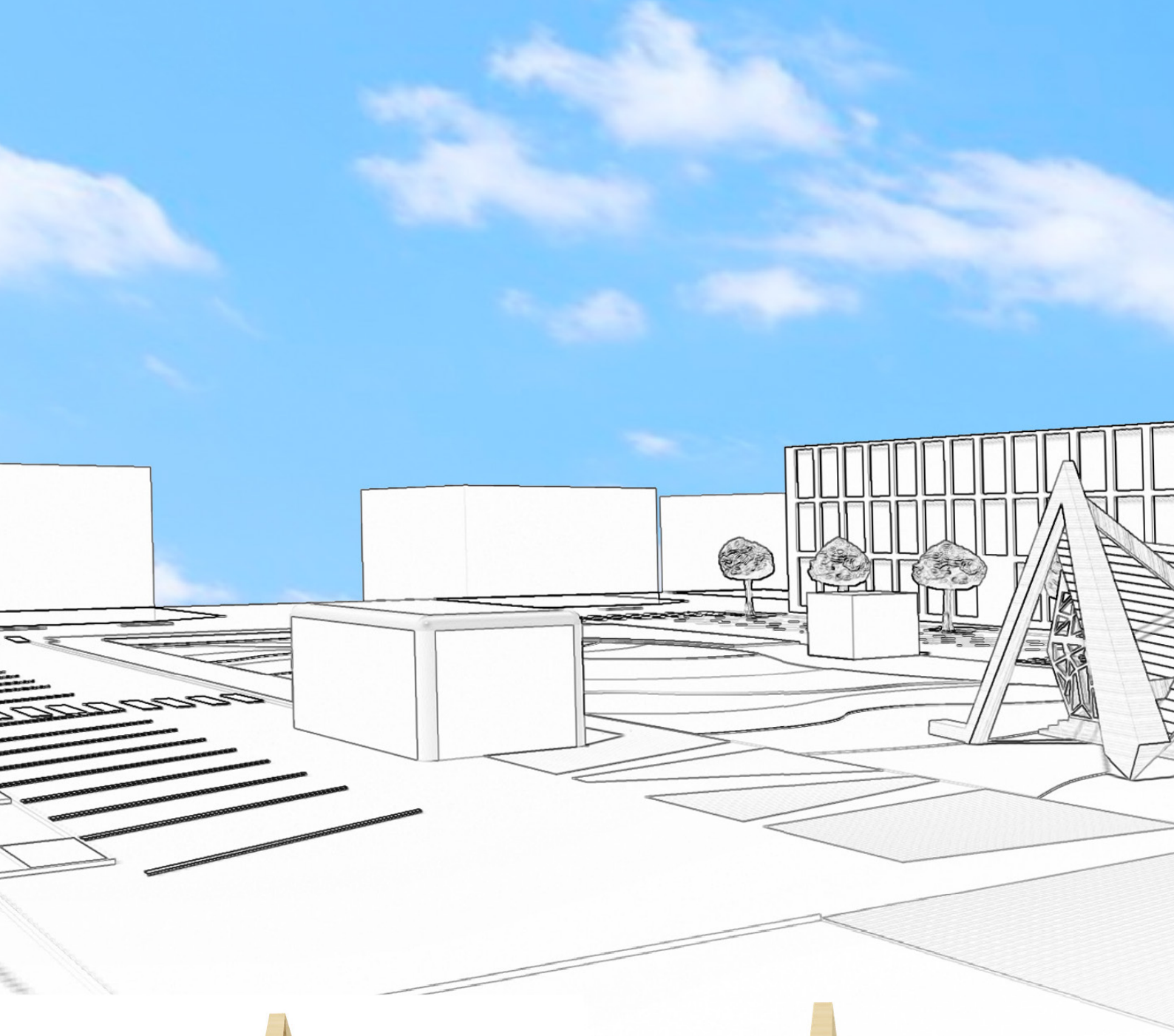
Konstverken placeras på nedre delen av torget, så gräshoppan tittar mot fjällen och vattnet - sätta fokus nu vänder vi staden till havet.

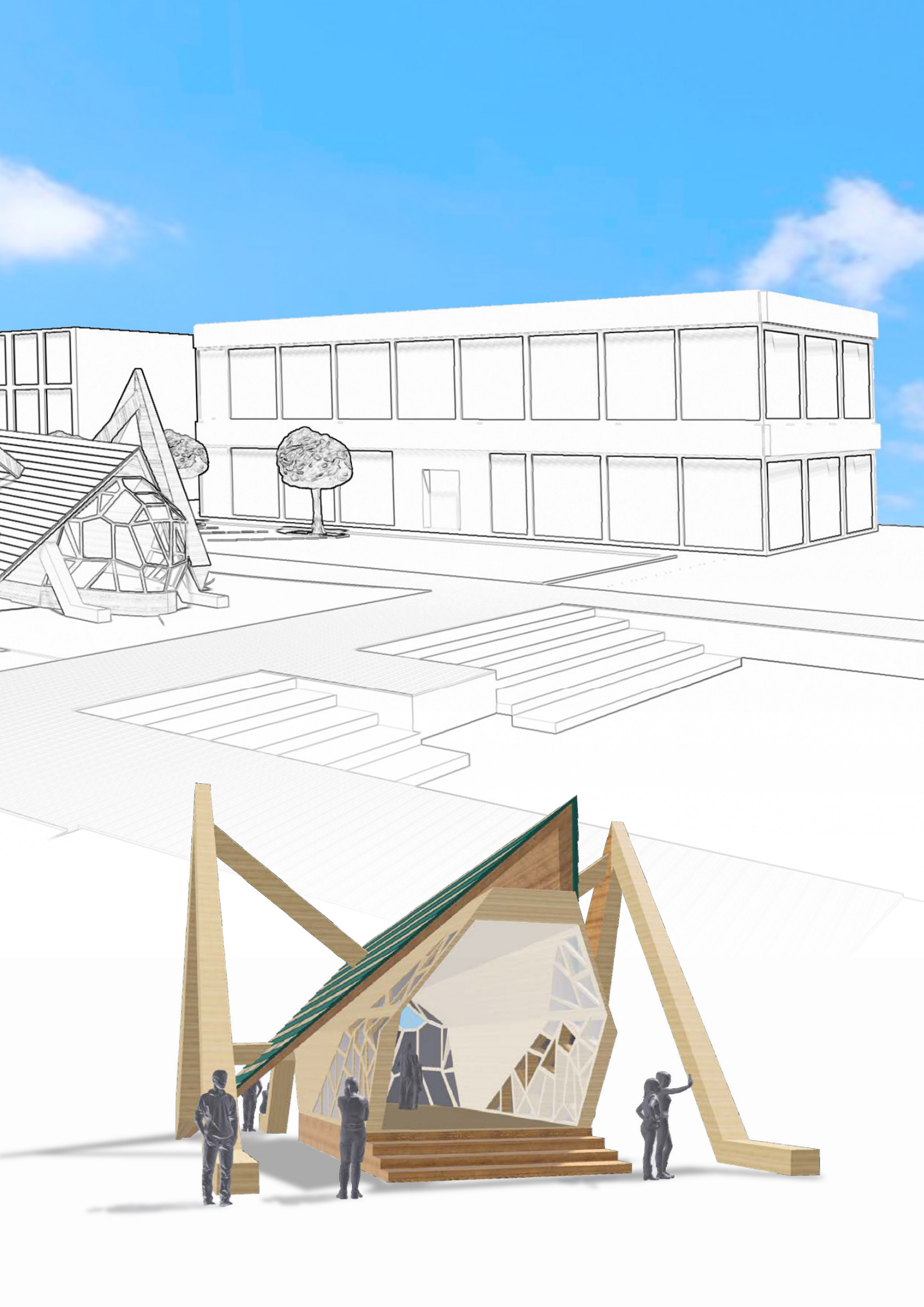

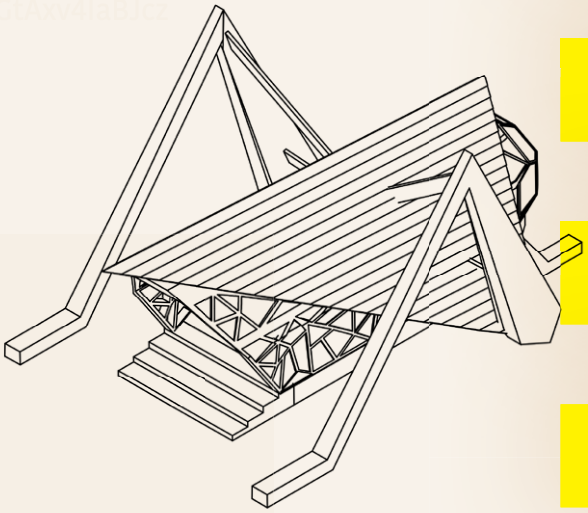

Klicka här

https://collaborate.shapr3d.com/v/9TpCtxyrFGtAxv4laBJcz

Skulpturen på torget / 3D skiss

Password: GILABASE04

Klicka här

Skulptur solo / 3D skiss

Password: GILABASE03

Kontakt:

Mail: studio@aguirrejonnson.com
info@gilabase.com
Mobil: +46 731 54 33 39
+46 731 56 00 19

